

Innspill til ekspertgruppe karriereveiledning

Fra Ledergruppa i de lokale veilederutvalgene i Telemark

I Telemark er det sju lokale veiledernetter (LVU). Faste deltakere er rådgivere fra grunn- og videregående skoler og Oppfølgingstjenesten. Også andre deltakere er med ut fra behov. Det er frikjøpt en leder for hvert LVU. LVU skal sikre samordning og gjennomføring av karriereveiledningstiltak i samarbeid med andre aktører.

Innføre nasjonale standarder for karriereveiledning for å sikre at ungdom og voksne får oppfylt rettighetene sine.

Med nåværende retningslinjer for rådgivers arbeid i grunnopplæringa er det alt for mye opp til den enkelte rådgivers egen vurdering om elever får oppfylt sine rettigheter. Elevenes rett må uttrykkes klarere i forskriften. Jfr forskriftens: «Eleven sitt behov og ønskje vil avgjere forma som blir teken i bruk».

Tidsressursen til rådgivning i grunnopplæringa må økes

Tidsressursen til rådgiver har vært uendret i over 40 år. Samtidig har samfunnet endra seg betraktelig og forventningene til tjenesten både når det gjelder tilgjengelighet og kvalitet har økt betydelig. Det forventes bl a at rådgiver skal delta i flere ulike samarbeidsarenaer i tillegg til den ordinære rådgivervirksomheten.

Det bør vurderes om ressursen til rådgiverne bør tas ut av forhandlingsområdet og legges inn i de ordinære rammene.

Det må fastsettes obligatoriske kompetansekrav for rådgivere

Rådgiverens arbeid har blitt mer kompleks og krever god kompetanse. For å øke profesjonaliteten er det viktig at samtlige rådgivere har den kompetansen som skal til. Det er derfor viktig at det ikke er opp til den enkelte skole å bestemme hvilke kompetanse rådgiverne skal inneha, men at det er et nasjonalt kompetansekrav for alle.

Psykisk helse og karriereveiledning

Det er mange elever som sliter med sin psykiske helse. Dette krever ekstra innsats og oppmerksomhet fra karriereveilederne. Det er derfor viktig med økt kompetanse og kunnskap rundt dette.

Innføre et felles karriereplanverktøy og et eget dokumentasjonsverktøy i grunnopplæringa.

Det bør innføres et felles verktøy som bør følge personen gjennom grunnopplæringa og voksenlivet. Det bør være nettbasert. En slik rød tråd i karriereveiledninga vil øke kvaliteten og kunne følge elev/ungdom/voksne gjennom hele karriereløpet i et livslangt perspektiv.

Fag som utdanningsvalg også i videregående opplæring

Det er til tider vanskelig å gjennomføre kvalitativt god karriereveiledning i en hektisk hverdag i videregående opplæring. Et slikt fag vil gjøre det systematiske arbeidet lettere. Karriereveiledning i videregående opplæring er viktig for videre valg av studier eller lærefag, hvor det også er relativt stort frafall.

Nettbasert veiledning må være et supplement, hovedvekt på relasjonelle ferdigheter

Nettbasert veiledning kan være et godt supplement til ordinær karriereveiledning. Men det er viktig at det ikke kommer som en erstatning for relasjonelle ferdigheter og møtet mellom veisøker og veileder.

Arenaer for gode overganger

De ulike overgangene er viktige å gjøre gode for å øke gjennomføringa i videregående opplæring. Det bør derfor innføres nasjonale standarder for overgangsarenaer. Slike arenaer kan være fra grunnskolen til videregående opplæring men også fra videregående opplæring til universiteter og høgschooler.

Innføre «praksiskurs» (hospitering) i høgschooler/universiteter fra videregående opplæring.

Det er god erfaring med praksiskurs/hospitering mellom grunnskolene og videregående opplæring. I en undersøkelse i Telemark var praksiskurs en av de tiltaka som elevene la mest vekt på i forhold til valget til videregående opplæring. Det er mange som ikke gjennomfører utdanninga også på universiteter og høgschooler. Det bør derfor utprøves en liknende ordning mellom videregående skoler og høgschooler/universiteter.

Innføre nasjonale standarder for nettverksgrupper (grunnskole, videregående opplæring, høgschooler osv)

Det er ikke alle fylker som har etablert nettverksgrupper i et forpliktende og systematisk samarbeid mellom rådgiverne i grunnopplæringa. Det bør derfor innføres nasjonale standarder for å sikre dette.

Karriereveiledning som hele skolens ansvar. Innføre forpliktende retningslinjer.

I forskriften, «Retten til nødvendig rådgiving» står det at «Utdannings- og yrkesrådgiving skal vere eit samarbeid mellom ulike personar og instansar på skolen». Dette har det vist seg å være vanskelig å få til i praksis. Det bør derfor innføres mer forpliktende retningslinjer for å få dette på plass.